

Антидискриминационният закон - историческо събитие за личните права и обществения интерес в България

Справедливостта ще движи България

Приемането на успешен антидискриминационен закон е от най-значителните постижения за правата на човека и обществения интерес в България в последните десетилетия.

Законът съответства на международните стандарти и дава гаранции, че реално ще действа. Той е и голям политически успех за България, която изпреварва много европейски страни с добрия си закон.

Какво се предвижда: Във всички области на обществения живот се забранява пряка дискриминация - по-неблагоприятното третиране на хора поради тяхната раса, етнос, пол, религия, възраст, увреждане, сексуална ориентация и други подобни признаци. Забранява се и по-неблагоприятното третиране на организации и фирми поради расата, религията и пр. на работещите или членуващи в тях хора. Забранява се и непряката дискриминация, т. е. поставяне на дискриминация посредством привидно неутрални изисквания или практики на лица с определена раса, пол и пр. в по-неблагоприятно положение, освен когато това е обективно оправдано. Забраняват се като форми на дискриминация тормозът, основан на раса, пол; сексуалният тормоз; по-неблагоприятното третиране на хора поради предприети от тях действия за защита от дискриминация; подбуждането към извършване на дискриминация; расовата сегрегация; архитектурната среда, затрудняваща достъпа на хора с увреждания до общес-

твени места. Изрично се посочват допустимите форми на различно третиране, когато това е обективно оправдано при наемане на работа поради разлики в квалификацията. Защитата при нарушения става пред независим специализиран орган с правомощия да получава жалби, да ги разследва и да налага санкции и задължителни предписания. Антидискриминационната комисия се състои от 9 членове, 5 от които избира парламентът, и 4 назначава президентът. Предвидено е Комисията да има специализирани заседателни състави за расова и поло-ва дискриминация.

Защита може да се търси и пред съд със специален иск. Освен жертвите на дискриминация, иск могат да предявят и синдикати, и организации, регистрирани в обществена полза, когато са нарушени правата на множество лица. В производството могат да се присъединят и други жертви и организации. Когато този, който тържи, че е дискриминиран, докаже факти, от които може да се предположи, че това е така, тежестта се прехвърля върху другата страна да докаже, че всъщност няма дискриминация.

Значението на закона Прилагането му ще задейства процес на значима обществена промяна в България. Ще стане възможно за много хора, за които това сега не е възможно, да постигнат справедливост и да живеят живота си с достойнство. Ще се намали изключването и маргинализи-

рането на цели групи хора - жените, малцинствата, хората с увреждания, възрастните хора. В резултат, ще се промени разпределението на възможности, власт, ресурс - изключените ще придобият достъп. Това ще създаде възможности за повече хора да реализират себе си като пълноценни членове на обществото. Приносът на изключените от участие, работа и вземане на решения качествено ще увеличи ресурса на обществото. България ще стане по-бързо развиваща се. Бизнесът, в който всички ще имат възможност да се включат и да работят, като вложат енергията и потенциала си, ще стане по-успешен. Ще се формира по-голямо търсене за стоките и услугите на пазара, на който всички в България имат безпрепятствена възможност да участват. Вземането на решения ще се обогати от потенциала на повече хора и цели групи. Решенията ще бъдат по-представителни и подкрепата за изпълнението им ще се увеличи. Ще се увеличи съответно изпълняемостта им. Хора с достойнство произвеждат по-добър свят от лишените и онеправданите. Постигането на повече справедливост ще движи България напред и заради закона след време тя ще е мястото, в което повече от сега ще искаме да бъдем.

Маргарита ИЛИЕВА

Законът за дискриминацията е недомислен

Защо не трябва да обявявате свободни работни места

Съгласно новия Закон за защита срещу дискриминацията вие трябва да насърчавате кандидатстване на лица, принадлежащи към по-слабо представения пол или етническа група. Но същият закон не ви дава право да поставяте подобни изисквания, нито да искате информация от кандидатите за етническата им принадлежност. Следователно, както и да постъпите, ще нарушите изискванията на закона и ще бъдете глобени от 250 до 2000 лв., а ако сте юридическо лице - от 250 до 2500 лв., и отделно ръководителя на предприятието - от 200 до 2000 лв. Законът не ви позволява да поставяте и изискване за българско гражданство на кандидата, нито да му искате такава информация при назначаването му. Но Законът за насърчаване на заетостта изисква да получите разрешение от Агенцията по заетостта за назначаване на чуждестранен гражданин. Можете сами да изберете по кой от двата закона да бъдете санкциониран.

Впрочем европейската директива не е пречка за страните от ЕС да дискриминират граждани от трети страни при кандидатстване и назначаване на работа.

Защо не трябва да плащате заплати

Новият закон изисква да осигурите равно възнаграждение за еднакъв или равностоен труд, което се отнася за всички възнаграждения, плащани пряко или непряко. Същевременно Наредбата за допълнителните и другите трудови възнаграждения ви задължава да плащате върху тези равни заплати допълнителни възнаграждения за класове и за научна степен. Следователно ще бъдете санкционирани за неспазване или на закона, или на наредбата. Изборът е ваш.

Защо не трябва да квалифицирате работниците си

Новият закон изисква да предоставите на всички работници равни възможности за обучение и повишаване на квалификацията. Всеки разбира, че не можете да изпратите всички работници едновременно да повишават квалификацията си. Всеки, който бъде пренебрегнат на първия етап, ще ви обвини в нарушение на закона, включително ако предпочетете млад работник пред друг, който ще се пенсионира след няколко месеца.

Всички тези недомисли бяха посочени в становището на Българската стопанска камара, но не им обърна внимание нито правителството, нито Народното събрание.

Дикран ТЕБЕЯН*

*Авторът е зам.-председател на Българската стопанска камара

Какво може да върне гражданите в политиката

На тази тема Центърът за Култура и Дебат "Червената къща" организира на 25 септември т. г. в зала "Десислава", хотел България, София, дебат от цикъла "Ничия земя" - форум за представяне на нетривиални идеи, възникнали в резултат от изследвания в най-широк кръг от научни области. Модератор на дебата бе-

ше Георги Коритаров. В него социологът Дочо Михайлов пледира за повече пряка демокрация (референдуми), политологът Светослав Малинов защити полезността на представителната демокрация, социоложката Петя Кабакчиева разви идеята си за "демокрация на участието", а политологът Иван Кръстев аргументира предложението си за реформа на финансирането на политическите партии.

Беше анализиран и конкретният опит от двата местни референдума, проведени през това лято в градовете Севлиево и Елена. Участниците в дебата много активно задаваха въпроси за плюсовете и минусите на различните механизми за преодоляване на политическата апатия и включването на гражданите във вземането на решения от общ интерес.

Искра ДИМИТРОВА